

UNIVERSUL LITERAR

PREȚUL ABONAMENTULUI în țară: pe un an 100 lei. În străinătate pe un an 200 lei.

Un oraș distrus de incendiu

ORAȘUL STRUMIȚA (MACEDONIA) A FOST COMPLETAMENTE DISTRUS DE UN GROASNIC INCENDIU.
POPULAȚIA INSPAIMANTATA S'A REFUGIAT PRIN IMPREJURIMI.

STEAGUL

Se tot vorbea de război! Că o să fie, că azi-măine o să se declare. Și toată lumea era îngrijorată. Femeile se tânguiau, copiii stăteau mai liniștiți ca alte dați, parcă și dădeau seama că se pregăteau lucruri mari!... Intr'ua sat din apropierea Râmnicului, în seara de 16 August în 1916 se auziră tobele bubind și goarna sunând. Toți cu toții deodată fură în picioare! Flăcăii îmbrăcându-se ca să pornească, mamele și nevetele umplând desagi cu câte și mai câte; toată lumea laolaltă înfrigurată și grăbită să'nvârtea de colo, până colo.

Clopotul bisericii răsună! În biserică preotul cu odăjdile de zile mari, cu toate policaandrele aprinse, chema pe cei care plecau să-și ia rămas bun de la Sfântul locaș și să plece binecuvântați. Femeile aprinseseră lumânările de la Paște, și'naintau spre biserică ca'n Vinerea Mare.

Ajunse în biserică și'n curte, era atâta norod, că făceau coadă până la șosea, iar bietii oameni mai aduseseră lumânări să aprindă la icoane pentru cei care plecau; și erau atâtea lumini, că le înfipsea și'n pământ în jurul bisericii, iar mai de departe, părea că arde și pământul cum ardea inima lor, și lacrimile care le picau din ochi nu potolea pojarul sufletului lor! Printru acel popor era și proprietara moșiei, o femeie foarte cum se cade, mama a doi copii, un băeat de 21 ani, sublocotenent, și o fetișcană de 14 ani. Mama cu fata erau gața să se despărță de băeatul iubit, care zăndru în haina lui de ofițer, se pregătea să-și facă datoria de bun român. Câte tref voiau să se arate tari! să nu-și dea pe față turburarea sufletului lor, și de teamă că o să-și cetească în ochi durerea ce aveau într'înși, se uitau drept înainte la icoanele vechi și blânde, la preotul care acum eșea din altar cu sfintele daruri, în lumina sclipitoare a sutelor de flăcărue ale lumânărelelor. Preotul dorise să împărtășească pe toți flăcăii care plecau la război, și toți smeriți treceau în fața altarului să se grijească.

Trecu și George ofițerul: i se păru că sângele îi era mai cald, inima îi bătăa mai repede de când luase sfânta cuminecătură. Se'ntoarse către mama sa pe care o strânse'n brațe și-i șopti: „Vom învinge!”

...Trecuse câțva timp decând plecașeră fii României la luptă, și vesti bune veneau. Trupele învingătoare înaintau în Transilvania și inimile celor rămași acasă băteau pline de speranță! D-na Robea, mama lui George, rămăsese cu fiica ei la moșie, și fericite de vestile pe care le primeau dela George hotărârea să facă un steag frumos pe care să-l dăruiască orașului Alba Iulia, când

Por cuceri trupele române! Se duseră la oraș să cumpere câte trei metri de cașmir de fiecare culoare, apoi după ce le cusură la olaltă, d-na Robea, care picta foarte bine, pictă pe pânză portretele Regelui și al Reginei, pe care le prinse pe steag cusând frumos marginile cu fir de aur; apoi Rodica fiica ei, care broda mizunat, cusu cu litere de aur de-asupra figurelor regale cuvintele: Trăiască România Mare! iar sub figurile regale brodă marca țării cu deviza ei: Nihil sine Deo! și mai jos: Cetății Alba Iulia. Steagul era splendid și toată lumea îl admira. Așteptau toți cu nerăbdare să intre românii în Alba Iulia, azi, măine să vie ceasul fericit!

Când se svoni de-odată că trenuri încărcate cu răniți vin meru la Râmnic, că nu mai încap prin localurile întocmite pentru ei, sârmanii! Că ar fi lupte grozave la Turnu-Roșu, și că ar fi început chiar să dea înapoi trupele. Lumea îngrijorată vorbea, va trebui să se retragă la București dacă or înainta dușmanii. D-na Robea cu inima strânsă de grije se pregătea de ducă, și i-se rupea sufletul când se gândea că poate nu o să mai vadă niciodată locurile unde fusese fericită, lucrurile ei care le îngrijise o viață întreagă; că praful o să se aleagă de ele! Tot nădăjduia că vestile or fi mincinoase, era îngrijată și de George, îl știa prietru acei care se luptau la Turnu-Roșu, veste dela el nu venea. Toată ființa ei era sbuciumată de dureroase griji. De odată se răspândi știră că trupele germane înaintează spre Râmnic și că fuge lumea pe capete! Nu se mai putea, trebuia să plece și d-na Robea cu fata; dacă ar fi fost singură poate

sta pe loc, dar nu putea pune viața fiicei sale în pericol.

Își făcură un mic bagaj cu ce aveau mai de preț și Rodica spuse mamei ei să ia și steagul. Mama rămase nedumerită: steagul? aceea emblemă a izbândei, acel vis de fericire pe care scriseseră cu litere aur tot dorul sufletelor lor patriotice! Steagul acela deasupra căruia când se pleca lucrând vedea imagina fiului ei mândru, victorios, împlântându-l în cetatea mult visată? Dar dacă le-o prinde nemții, și or găsi steagul? or să le împuste! D-na Robea spuse fetei cele ce credea, dar Rodica se rugă atât de mult de mama ei, încât aceasta îi cedă. Făcură un sul de carton și puseră steagul, apoi îl cusură în căptușala de la coșul trăsorei; după asta plecară spre Râmnic; de acolo vroiau să apuce și ele un tren spre București.

Drumul era încurcat de care, trăsuri, oameni pe jos cu traistele pline de lucruri, toți se duceau spre oraș. Ajunse seara într'un sat, de-abia le primi popa care le cunoștea, și care, și el era gata să fugă.

Se culcară pe jos peste lucrurile lor, cum putură și doborâte de oboseală adormiră.

Peste noapte se auziră de-odată sunete de trâmbiți și tropote de cai. Toată lumea într'o clipă, rece de spaimă, fu în picioare! Erau trupe germane!

Spusese popa că sosiseră vesti urite, că nu știa dacă or mai putea fugi, trecuseră pe acolo patrulă românești spunând că'n urmă vin nemții! Vestile se adevărașeră; în fața casei preotului se opriră câțiva călăreți, descălăcară și intrară în casă. Era un colonel, doi ofițeri și câțiva soldați, unul din soldați știa românește, făcu pe tâlmaciul. Colonelul dăte ordin să

Copilul nimănui

*Copilul nimănui crescut în suferință
Pe-o bancă și odihnește trudita lui ființă
Pe calea-acestei vieți bătut din poartă'n poartă
Copilul nimănui, desmoștenit de soartă,
Dar nimeni nu-i deschise o ușă primitoare
Prin care să pătrundă o rază de la soare
Ș' acum în noaptea-adâncă pe banca solitară
Își plânge anii tineri din viața lui amară,
Își plânge nenorocul de-a nu avea o mamă
Și vântul 'l troanește cu frunze de aramă
Pe care le desprinde din pomii Toamnei acum
Și frunzele din arbori se mprăștie pe drum*

*O! Valul negru-al nopții în juru'i se întinde
Și somnul vesniciei cu'ncetul îl cuprinde
Și'n somnul veșniciei își vede pe-a lui mamă
Iar vântul 'l troanește cu frunze de aramă.*

caute prin casă să vadă dacă nu sunt arme ascunse, apoi ceru mâncare pentru toți ai lui. Bietul popă cu preoteasa se apucară să facă demăncare; preoteasa plângea încet și preotul se gândea dacă nu i-o fi sosit ceasul cel din urmă. D-na Robea sta ghemuită într'un colț al odăii cu Rodica moartă de frică în brațe. Ar fi vrut să se strecoare din acea odaie, să se ascundă undeva, să se piardă în negura nopții, numai să nu mai vadă pe germani în ochii! Dar cum să faci o mișcare? Colonelul se învârtea prin odaie, se uita la toate, le văzu și pe ele:

— Ce faceți aici? le zise el în nemtește.

D-na Robea știa limba germană, răspunse colonelului că se ducea la Râmnic. Râmnic! răspunse colonelul, Râmnicul este ocupat de germani, și răso obraznic? Rodica se alipi mai mult de sânul mamei și mama plecă capul: lacrimi fierbinți îi picau din ochi, aștepta moartea! Ce putea să le scape? două femei singure între trupele dușmane... În vremea asta nemții se apucaseră să mănânce: vorbeau, râdeau, nu mai băgau în seamă pe biete ființe, când acestea auziră pe colonel dând ordine să se rechiziționeze toate trăsurile și caii care se vor găsi în sat; le trebuiau pentru prada lor de război, căci acum după masă strângeau ce era mai bun ca să ia cu ei. Se duceau și dansii tot la Râmnic. Când auzi d-na Robea de rechiziționat trăsura, înlemni! Se gândea la steag, dacă l-or găsi germanii or să le impuste; și dacă n'or spune ele că era trăsura lor or să spue tărâni, așa dar cum o vrea Dumnezeu! Nu trecuse o oră și intră un soldat neamț cu sulul de carton în mână spunând că-l găsisse în căptusala coșului trăsurii. Colonelul întrebă a cui era trăsura și află. Acel sul ascuns părea suspect: să fie planuri de război, să fie acea femeie vre-o spioană? O chemă în fața lui. D-na Robea înainta ca o condamnată la moarte, nici nu se aștepta la altceva; Rodica o urma.

— Ce este asta? zise colonelul. Ofițerii, soldații, toți priveau pe acele femei palide ca ceara. D-na Robea răspunse: — un steag!... Un steag! răcni colonelul: să vedem, și rupând furios cartonul desfășură steagul. O tăcere mormântală domnea. Colonelul se făcuse palid, apoi roșu; ofițerii se încruntaseră: părea că se aude fâlfâitul aripei morții în acea tăcere...

— Vroia să pui să fluture de-asupra cetății Alba Iulia acest steag? întrebă colonelul pe d-na Robea. Dînsa încercă să zică, da, dar cuvântul i se stinse pe buze. — Știi ce te așteaptă? Ea nu răspunse, dar strânse la sân pe Rodica. Nu va ajunge departe, cu toate că ați lucrat mult la el, zise colonelul botjocoritor; și ghemuindu-l în

Când

*Când voi putea uita vreodată
Minciuna dragostei de-acum
Când voi numi povestea toată
Iluzii spulberate, fum,*

*Când voi uita durerea 'ntreagă
Ce-o simt când tu satanic taci
Când voi uita că mi-ai fost dragă
Și nu-oi mai vrea să știu ce faci,*

*Când nu ți-oi găsi vre-o vină
Și 'n toate nici un Dumnezeu
În sufletu-mi va fi lămină
Și-oi ști mai bine cine-s eu.*

*Voi fi stăpân atunci pe mine,
Pe gândurile mele chiar
Și 'n serile târzi, senine
Nu voi mai rătăci 'n zadar.*

*Iar când întâmplător vreodată
Te voi întâlni, n'am să tresar;
Te oi privi imbușorată
Ți-oi face loc pe trotuar*

*Și apoi mergând tot înaintea
Căându-mi liniștit de drum,
Voi rezuma în trei cuvinte
Minciuna dragostei de-acum.*

Em. Hanganu

mâini îl asvârli în focul de pe vatră. Rodica dăte un țipăt și într'un gest instinctiv se repezi spre vatră, dar un ofițer o opri brusc. Rodica se'ntoarse spre colonel, figura ei părea inspirată ea zise: lucrurile sacre nu trebuiesc arse. Germanul dărij ordonă: — Să le impuste! Dar Rodica înainta spre el: transfigurată, galbenă, cu ochii strălucitori, privind drept în față pe călăii ei, vorbi. Cuvintele netede răsunau în acea tăcere cu o putere tragică; toate privirile se aținteau asupra-i.

— Domnule colonel! eu am făcut steagu, eu trebuie să mor! toți dir juru-i tresăriră. D-na Robea voii să vorbească: Tăcere, zise comandantul! apoi fixă întrebător pe fată. — Da, îmi iubesc țara și mor cu drag pentru ea, dar iertați pe mama! Fetele germane nu fac steaguri? și dacă ai avea dumneata o fată care ar fi împodobit un steag cu lacrimile ei, rugând Cerul să fiți biruitori, ar fi o criminală? și dacă dânsa ar cădea prizonieră în mâinile francezilor, credeți că aceștia ar omori-o, pentru că a cusut un steag?...

Colonelul o privea! admira acea copilă cu sufletul așa de nobil. Dus pe gânduri, se gândea acasă, la cămin, la fata lui, căci avea în adevăr o copilă, și se îngrozi! În acea clipă pu-

Cântec de seară

*Trec morții spre lumex tăcerii
Cu pas cadențat și greoi;
Nădejdea 'ngenunche și plânge,
Iar plânsul se nărue 'n noi,*

*Săgeți de întuneric coboară,
De-alungul pământului mort:
— Ce-a fost — ce-o fi să mai vină,
Să înșiră prin fire de tort.*

*Iar tortul gândirilor noastre,
Din putreda scamă de gând;
Se-așterne pe-al mărilor pântec;
Și-adâncul ne cheamă cântând.*

*Și cântecul apelor negre
Ne țese întuneric pe trup;
Când strunele viselor sfinte
În pragul durerii se rup.*

*Dă-mâna-n tăcerea bolnavă,
Frumoaso ce stai pe divan:
De când nu-ți mai știu năzuința
Azi vremea împletește un an.*

*Și anul, cu anii — se înșiră,
Spre — albastrul truditelor zări:
Ne cheamă eterna cetate,
Și-om — plânge — amintirea de eri!..*

George Nutescu

tea să fie și dânsa prizonieră, căci avea vești rele de pe frontul francez; și oftă! Imagina fiicei lui care poate în clipa aceea suferea, îl înduioșase. Toți cei din casă se uitau la buzele lui, din ele era să cadă verdictul! Tăcea cu capul rezemat pe mână și d-na Robea cu Rodica care acum plângea; așteptau în picioare în fața lui. Insfârșit, se scutură ca de o poavară, apoi zise: — Sunteți libere! aghiotantul meu să vă dea un bilet de liberă trecere!... Câtă-va vreme după această întâmplare, când România fu mare, când d-na Robea nu mai putuse face un steag frumos pentru țară dar dăduse patriei pe fiul ei cu trup și suflet, căci nu i se mai găsisse nici corpul mort; se ducea într'o zi de vară cu o cunună de trandafiri, la mormântul eroului necunoscut, să depue acel dar peste mormântul de flori vecinic proaspete și înbălsămate, sub care poate era George!...

EUFROSINA PALLA

Cel mai mare pictor al Rusiei I. E. Riepin

Nu în paginile unei reviste literare săptămânale se poate vorbi de un pictor de valoare și puterea lui *I. E. Riepin*, care este unul din cei mai mari pictori ai Rusiei contemporane. El nu este mare numai prin puterea talentului său artistic dar și prin puterea concepțiilor sale

pictura lui Riepin găsești și scenele celor mai dureroase frământări ale omului și scenele de bucurie, veselie, entuziasm.

Și în toate el pune atâta viață, atât real în cât unele lucrări ale lui produc o impresie de groază, provoacă o stare de excitare nervoasă. Ca și unele

cisese. Nevropatul strigase în momentul atentatului lui :

— Destul sânge !

Și într'adevăr văzând sângele pe fața palidă a muribundului și privirile desesperate ale lui Ivan groaznicul și degetele crispate de durere cu care și strânge copilul pe care l'a ucis într'o clipă de nebunie și acum ar vre să'l reînvie — ai într'adevăr impresia inutilității vărsării de sânge și ai putea striga ca și atentatorul la tabloul lui Riepin :

— Destul sânge !

Dar în cea ce reușete în special Riepin este în descrierea mulțimei. Ori ce subiect ar aborda, fie din viața cazacilor, fie din viața contemporană, fie din scenele istorice ale Rusiei, sau ale vieții intime a oamenilor mari, el știe fiecărui participant al momentului descris să-i dea înfățișarea reală, mișcarea necesară.

Îată s'pe pildă un tablou care reprezintă un moment din viața lui Pușkin. Elev în liceul din Petersburg la vârsta numai de 13 ani, el declama versurile profesorului și poetului Derjavin în timpul examenului. Din atitudinea copilului, din gesturile lui, din impresia ce se citește pe fețele tuturor se vede că băeșagul acesta va fi cineva.

Și aceasta a și vrut s'arăte Riepin.

Un tablou tot atât de impresionant este tabloul său 1905 ! în care e descrisă o manifestație a mulțimei Petersburgului la primele manifestări ale libertății din acel an 1905.

În acest tablou este un omagiu a lui Riepin adus mișcării revoluționare ruse așa cum a visat-o el și atâția adevărați revoluționari ruși, dar nu sălbaticii de azi de la Moscova care au degenerat revoluția într'o sclavie după ce au trecut-o prin sânge și noroi.

Căci Riepin a adoptat libertatea, spațiul nesfârșit în care

Portretul criticului rus Ciukovski de I. E. Riepin

creatoare. Nu este gen pictural pe care să nu-l fi atins el și în care să nu fi lăsat o operă de seamă. Portretist neîntrecut, de sub pensulele lui au eșit tablourile celor mai mari contemporani ai lui, poeți, artiști, scriitori și filosofi, ca și a atâtor oameni de rând. Pictor al stărilor sufletești cele mai variate, el a pus în tablourile sale toate varietățile sufletului omenesc. În

din scrierile lui Dostoevski care nu pot fi citite de oameni nervoși, așa și unele din tablourile lui Riepin nu pot fi suportate de oameni sensibili.

Este cunoscută întâmplarea dela muzeul Tretiacovsk din Moscova, când un nevropat a tăiat cu cuțitul tabloul lui care reprezenta pe *Ivan cel groaznic* îmbrățișând capul însângerat al fiului lui pe care el însăși îl u-

sufletul omului să se simtă larg și slobod.

Nu e nimic mai sugestiv de cât tabloul lui „Câtă libertate!” în care e descrisă marea rusească cu valurile ei galbene

care îi izbește, un student și o tânără fată.

Simbolul luminos și viu al acestui tablou este înțeles de la prima ochire: tinerii aceștia intră prietenește în viața rece și

la libertatea și nesfârșitul spațiu ale vieții libere, vieții mature.

Și înoate în acest spațiu gheața, zdrobească-se valurile acestei mări înghețate de pi-

Tablou reprezentând pe poetul rus Pușkin la vârsta de 13 ani, de I. E. Riepin.

verzui, din când în când străbătută de un sloi de gheață și spre care merg ținându-se de mână și neluând în seamă nici valurile mării, nici vântul

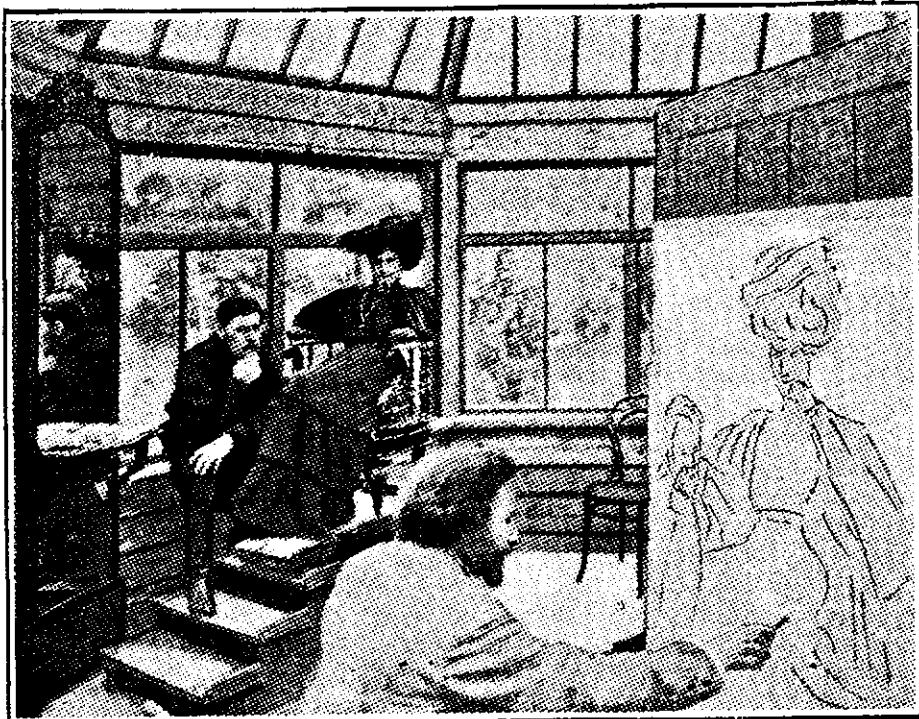
furtunoasă și se bucură și unul și altul că sunt fericiți pentru că se iubesc și pentru că au scăpat din strânsorile copilăriei și adolescenței și au ajuns

cioarele lor, toate acestea sunt nimicuri, când mâna simte strânsă o altă mână de prieten, când tinerețea și viața clocotesc în sângele plin de putere și sănătate.

Tabloul lui Riepin produce o impresie de îmbărbătare, de credință în zile mai bune.

Și el nu le-a văzut aceste zile mai bune. Tineretul rusesc care s'a aruncat în vârtoarea mării înghețate, în viața turbure și agitată a patriei sale s'a prăvălit și o mână de ticăloși au cucerit cea ce acest tineret visase ca și Riepin să cucerească, *mai multă libertate, mai mult spațiu!*

Trăind de mult în Finlanda, Riepin n'a putut de cât de departe să privească la prăbușirea țării sale, dar a fost aproape cu sufletul de nenorocirile Rusiei, căci ecoul tuturor suferințelor și decăderilor l'a auzit cu sufletul lui simțitor și mare, de geniu creator. Dr. I. Duscian

I. E. Riepin în atelierul său din Finlanda pictând pe soția lui Maxim Gorki, artista Andreeva, lângă ea stă Gorki.

Memorii inedite ale contelui Mattachich

2

Traducere de **Const. A. I. Ghica**

Belgia aștepta cu o nerăbdare nepusă nașterea unui băiat. Dar, când în locul prințului moștenitor se născu o fată, — principesa Clementina, — decepția și ura reginei pentru jertfa ei umilitoare, fură atât de mari în cât nu putu să vadă pe cea mai tânără dintre fiicele ei ; din potrivă principesa Clementina deveni răsfățata regelui, după cum este și astăzi.

Și sora aceasta nu face nici ea nimic pentru a veni în ajutorul prizonierii din Lindenhof. Ea a rămas rece și nepăsătoare în fața acestei nedreptăți revoltătoare : o ființă omenească bucurându-se de toate facultățile ei condamnată să trăiască în mijlocul nebunilor !

Oricât de necrezut ar putea părea lucrul acesta adevărat : fiica asta de rege înrudită cu majoritatea caselor regale din Europa, renegată, părăsită de toți, în imposibilitate de a se apăra, este lăsată în prada desnaudejdei într-o casă de nebuni. Și toate astea pentru ca regele, tatăl ei, principesa sora sa și toate rudele ei, a căror datorie ar fi să facă să înceteze o asemenea monstruozitate, sunt atât de robiți formidabilelor încât puz unanimitatea mai prejos de chestiunile de etichetă.

Da, toate aceste personaje n'au șovăit să sacrifice viața unei ființe umane pentru a proclama sus și tare că morala curților regale n'are nimic comun cu aceea a simplilor muritori.

Căci dacă principesa Luiza a fost astfel pedepsită nu e fiindcă n'a fost credincioasă soțului ei (de altminteri așa vrea să mi se arate o a doua principesă care a fost pedepsită astfel pentru că și-a înșelat bărbatul.

Ceiace nu-i se iartă însă, e că rupând pe față cu tradițiile curților regale, ea n'au căutat nici să deghizeze nici să-și atenuieze vina, ci logică și consecventă cu ea însăși principesa a voit să facă divorțul inevitabil ; aceasta e crima ei și nici decum necredința.

Dacă principesa în clipa arestării ei la Agram, ar fi consimțit după sfaturile avocatului Bachrach să se împace cu soțul ei : dacă chiar, atunci când a fost internată la Doebbling, ar fi declarat comisiunii marșalului Curței că primea să reia viața în comun cu soțul ei, s'ar fi aruncat un vâl pudic asupra trecutului și principesa ar trona astăzi în palatul Cobourg, în loc să vegeteze într-o casă de nebuni.

Iată ceea ce trebuie să-și spună lumea, dacă vrea să judece limpede cauză acestuia dureros.

Misiunea lui Bachrach n'avea alt

scop de cât să împace pe principesa cu soțul ei.

Când sftmnicul acesta pervers, care nu se dădea în lături dela cele mai urâte fapte, văzu că nu-și poate atinge scopul, cu toate șiretlicurile și cu toată forța lui brutală, începu să recurgă la răzbunări lașe atât împotriva principesei cât și a mea.

Astfel stau lucrurile. Cât despre mine sunt perfect convins, acum când scriu rândurile de față, că misiunea mea nu constă în a apăra pe Alțeta Sa principesa de Saxa Cobourg-Gotha, nici să caut să micșorez greșeala ei ; dar ceea ce știu precis este că am datorita să smulg din ghiarele călăilor o femeie lipsită de apărare.

Principesa Luiza a Belgiei

În prima ei încrețe principesa a fost martora la unele fapte menite s'o facă să piardă respectul datorit părinților : dar bunătatea ei era atât de mare în cât nici odată n'a fost auzită rostind vre-o muștrare la adresa părinților ei cari au devenit mai târziu judecătorii ei cei mai neîndurați și cei mai aprigi.

Trebuie să spun că odată ce principesa a acordat încrederea și prietenia ei cuiva, toată viața nu și le va mai retrage, căci numai astfel explică faptul ca sărmana femeie nu voeste de rău pe călăii ei.

Mai mult, nici odată n'a rostit o vorbă lipsită de respect la adresa tatălui ei, chiar când acesta a condamnat-o fără milă ; și totuși tatăl ei a slujit de subiect tuturor revistelor satirice și a scandalizat Europa întregă prin imoralitatea lui.

O singură dată am văzut-o pe principesa mâniată : era în primăvara anului 1896. Pe vremea aceea dânsa era hotărâtă să divorțeze iar tatăl ei se si-

lea să-i scoată gândurile acestea din cap. Fiica lui avea un paravaan în persoana soțului ei, spunea regele, și cerea ce ar face îndărătul acestui paravaan nu poate privi pe nimeni ; ca atare spunea el, trebuia să-și păstreze soțul cu orice preț.

— „Ce murdărie !“ a exclamat principesa indignată.

Ea prefera sfatului acesta părerea pe care i-o dăduse mama ei, regina, ultima oară când principesa se dusese să-i facă o vizită la Bruxelles : „Singurul lucru ce-ți rămâne de făcut, îți spusese mama ei, e să divorțezi de soțul tău“.

Principesa Luiza împlinise șase sprezece ani, când principele Filip de Saxa Cobourg Gotho, în vârsta de 31 ani, se prezentase la curtea regală din Belgia pentru a solicita mâna ei. Dânsul fu rugat să se întoarcă peste un an.

(Va urma)

Literatură Indiană

PRASADA

(Sau poema poemilor)

(O limba sanscrită în franceză de Louis Javalot în românește de Mircea B. Titig)

Cel mai bun leac al tuturor rețelor, suferințelor și nenorocirilor este virtutea.

* * *

Paria e cel mai de jos dintre oameni, dar cel care disprețuiește pe semenii lui e și mai jos decât un paria.

* * *

Soarele e lumina zilei ; luna e lumina nopții ; copiii virtuoși sunt lumina familiei.

* * *

Regii caută războaie, după cum muștele caută bube. Oamenii răi caută numai ceartă, pe când cel onest fuge de regi, fuge de muște, fuge de oamenii răi, acestea fiind cele trei flăcări de temut.

* * *

Omul virtuos se poate compara cu un mare arbore des, care în timp ce e expus la arșița soarelui, procură răcoare aceluia pe care îi protiguesc umbra lui.

* * *

Să nu ne încredem într'un prieten prefăcut, nici să ne înduioșeze durerea unei femei care nu are o purtare bună.

* * *

Omul curajos se cunoaște numai în fața pericolului, iar femeia lui când e în mizerie.

* * *

Să nu ne încredem în curentul unei ape, nici în ghiarele ori coarnele unui animal, necum în promisiunile regilor.

Povestea vântului

*S'a oprit aseară vântul
La fereastră ca să-mi bată
Și vindu-și păgân cântul,
Mi-a cântat o melodie
Necântată.*

*Și am ascultat o vreme
Neclintit trista poveste
Ce-un pribeg veșnic și-o gene
Și m'a prins în vrajă-i tristă
Fără veste.*

*Mi-a cântat de zări serine
Și mi-a spus povești uestpuse
De prin țări de soare pline,
Unde de demult iubirea
Și-o pierduse*

*Și-a plecat vind pribegul...
De un tainic dor mânat,
Tot mai răscolesc șiragul
Tristelor cântări ce-ascară
Mi-a cântat...
Sergiu Freamăt*

Noutăți filatelice

În cursul anului 1925 se va deschide la Paris o mare Expoziție filatelică. Ea va fi deschisă sub auspiciile federației societăților filatelice franceze. La această expoziție vor putea participa colecționari din toată lumea, se prevede de acum un mare succes.

Al XI-lea congres filatelic italian, a fost ținut de curând la Roma, congresul a durat 3 zile. Au participat un mare număr de filателиști din toate țările. Congresul s'a sfârșit cu schimbarea președintelui sindicatului d. M. Fiechi, cu d. M. Balatti care s'a dovedit a fi un eminent cunoscător al artei care se numește Filatelie. La sfârșitul lunii septembrie va apare catalogul „Yvert et Tellier-Champion” pe anul 1925. Prețul lui va fi de 25 fr. francezești, plus 2.85 pentru porto recomandat. Tot la aceeași dată și cu același preț se va pune în vânzare și o ediție tradusă în englezește.

De curând a avut loc la Bruxelles o mare expoziție filatelică. La încheierea expoziției s'a distribuit mai multe medali de aur și bronz. Printre expoziții medaliați găsim pe d-nii Gene care a obținut medalia de aur clasa I și d. Henry Zunz medalia de bronz clasa II-a. D-lor nu au avut expense decât exclusiv numai colecții mănăști. În zilele de 18, 19 și 20 s'a avut loc la Paris în hotelul

Dronot a zecea vânzare din colecțiunea Ferrari vânzarea a avut loc sub direcția cunoscutului expert francez Gilbert s'au vândut mărci din toate țările și continentele. Totalul acestei vânzări a înrunit formidabila sumă de 1.886.270 fr. francezi, ceea ce după cursul actual face 20.860.000 (douăzeci de milioane opt sute șasezeci de mii lei). Dela 2—5 Octombrie 1924 va avea loc o expoziție filatelică la București. Ea se va ține în sala „Liedertafel” din str. Academiei. Expoziția va fi patronată de Majestatea Sa Regele Ferdinand ceare cum se

știe este un fervent filatelist. Aceasta este prima expoziție filatelică din România ideea deschiderii unei expoziții filatelice a luat ființă încă de anul trecut, dar unele piedici de neînviat au amânat importantul eveniment care va fi pentru filatelistii români deschiderea expoziției. Urmă succes acestei expoziții filatelice care ne dovedește că arta filatelică a început a fi primitivă și la noi în România. Aderențele pentru participarea expozițiilor se pot cere: Căsuța poștală 179 București.

Ionel Trif.

DESONORAT

— URMARE —

De mai bine de un sfert de secol, Cadicescu în picioare lângă patul nevastei lui, contempla tăcut, cu inima strânsă de durere, acele contururi fine, ce se desemnau atât de frumos, în semiobscuritatea camerei de culcare — mama și fiul îmbrățișați — și oricât de stăpân pe sine era în acele momente, nu-și putea înăbuși un suspin, iar ochii i se umplură numai decât de lacrimi ferbînți, ce începură să i se scurgă, încet, liniștite, în lungul obrajilor săi bronzăți.

Dar totul nu mai dură decât câteva clipe, căci văzând că se călătina, observând că voința îl părăsește încetul cu încetul, se smunci brusc din contemplarea-i dureroasă și pășind cu hotărâre spre ușă, intră din nou în odaia abia părăsită și apropiindu-se de birou, se trânti pe scaun și luându-și capul între mâni, începu să geamă încetisor.

Scuturându-se apoi din tot corpul, ca și cum ar fi voit să scape de o slăbiciune ce parcă căuta să-l prindă numai decât în ghiarele ei ascuțite, cu un gest hotărât puse mâna pe condei și începu să aștearnă pe hârtie rânduri dese și mărunte, oftând din când în când din adânc și căutând să-și stăpânească lacrimile ce prinseseră din nou a i se ivi în ochi.

Erau orele patru după miezul nopții și locotenentul Cadicescu,

nu se ridicase încă de la birou, ocupat cu închiderea și sigilarea ultimei scrisori, din cele șase ce le scrisese.

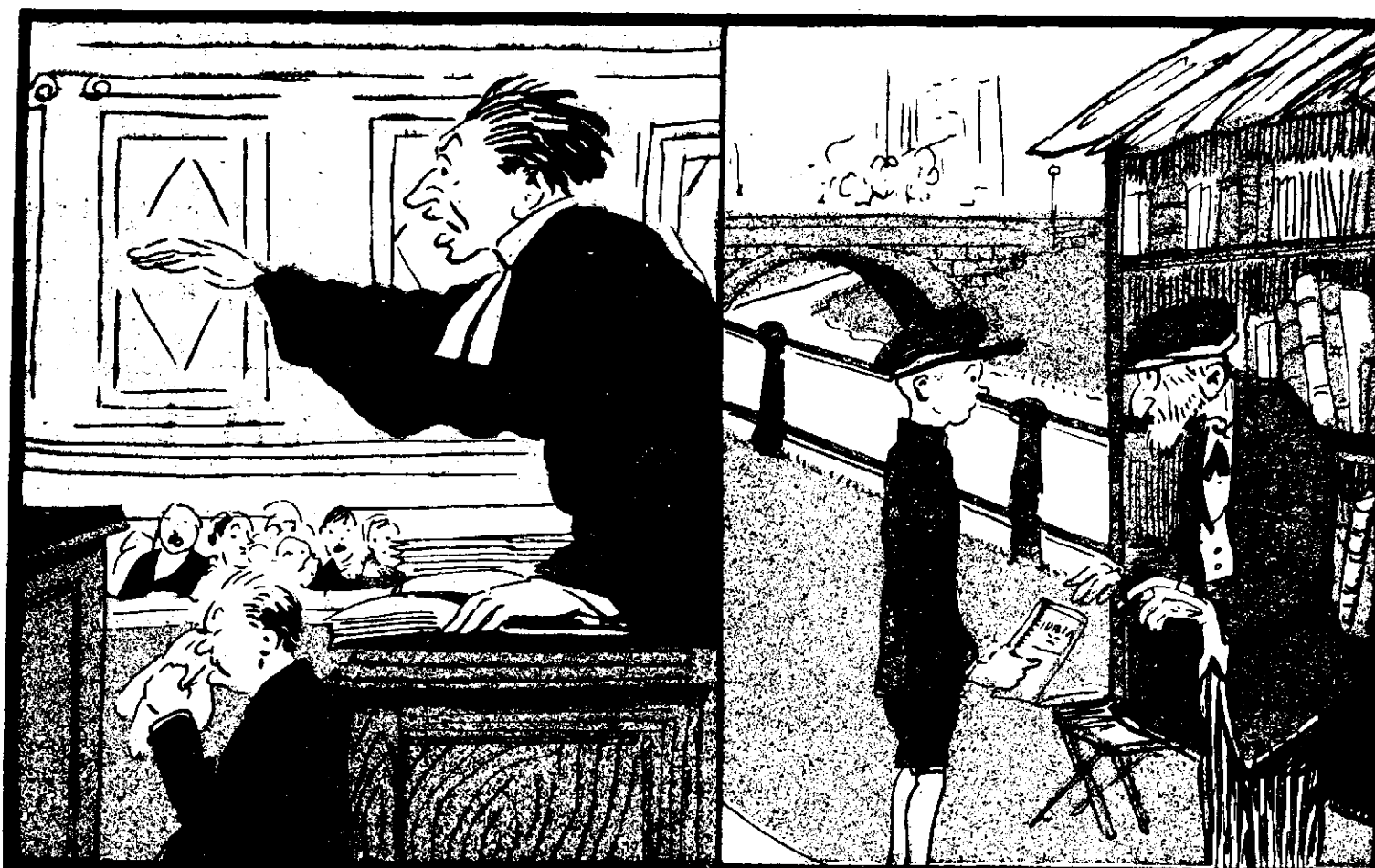
După ce puse adresa și pe aceasta din urmă, aruncă condeiul din mână și răzămându-și capul de spatele scaunului, își fixă privirile în tavan și începu să viseze la trecut.

Se vedea copil mic, încă de pe când nici nu urma la școală, alergând cu părul în vânt, cu obraji înbușorați de sănătate, prin curtea largă a caselor părintești, ca să prindă fluturașii sburdalnici, ce se înverteau în sbor pe deasupra capului său, mai să-i atigă părul cu aripioarele lor fine, și zâmbi înduioșat când își aminti cum se umplea de necaz și plângea înceudat, când după atâta trudă, după atâta chin, nu putea să prindă măcar unul, căci șireții de fluturi îl lăsau să se apropie cu mână întinsă deasupra lor, făcându-l să creadă că nu-i vor mai scăpa de data aceea, și când dânsul își lăsa mânuța spre ei, tremurând de emoțiune, că în sfârșit i-a prins, dânsii îi sburau pe dinainte, părând că râd cu hohote de neputința lui de copil naiv.

Își aminti apoi dragostea cu care era înconjurat de părinți, care-și puseră toate speranțele în prima lor odraslă și îndurerat peste măsură, compara trecutul atât de luminos, când se simțea

Argument

Chilipir

— Domnilor jurați, trebuie să achitați pe acest sărman om care și-a ucis părintele.
Il cunosc. Pot jura eu că n'are să mai facă acest lucru în viața lui!...

— Un pol cartea asta?
Păi nu vezi că lipsește partea I-a?
— Nu e nimic, aia și-o povestesc eu...

atât de fericit, cu prezentul în-
tunecat ce-i sta acum în față a-
tât de amenințator.

De câtă bucurie nu i se um-
pluse sufletul, când fu înscris la
școală și era mândru cu hăinu-
țele bărbătești, pe care le îmbră-
case pentru întâia oară, schim-
bând pentru totdeauna rochița,
care aproape nu'l deosebea de
fete.

Acum se simțea și el bărbat,
în rândul tuturor bărbaților și
nu era să mai fie bătaia de joc a
băeților lui Andronache, vecinul
lor cu moșia, care ori de câte
ori aveau ocazia să'l zărească, îi
strigau ca niște desperați în gu-
na mare: fetiț'o! fetiț'o!...

Dar încetul cu încetul, se
scuseră anii și odată cu ei, eși
din cursul primar și după ce ter-
mină și patru clase liceale, intră
cu concurs în școala militară de
care'l legau cele mai frumoase
amintiri.

În sfârșit se văzu și subloco-

tenent și nu mai poate uita bu-
curia cu care-l priveau părinții,
mai cu seamă tatu-său—Conu
Iorgu—care era atât de mândru
de feciorul lui.

Dar cum se schimbă totul în
lumea aceasta!

(Va urma)

Ion Holban

CÂNTEC

*Se 'ntâlniră două lacrimi
Tremurate în tăcere,
Zăprelite 'n dor și paيمي
Și născute din durere.*

*Lacrimile se 'nfrățiră
Vreme rea și vreme bună,
Și deatuncea se iubiră
Se doriră împreună.*

*Și trecură-așa prin lume
(Firuind acelaș dor)
Fără vreme, fără nume,
Ca și cântecele lor.*

I. Conșt. Vodea

Colecționari
Trimiteti adresele Dv.
spre a fi publicate în
Anuarul Filatelic
al României pe anul 1925
Cereți taritul anunțu-
rilor și condițiunile de
apariție D-lui M. Preda
Trifan.
Șoseava Doamnei 35, București

CEREȚI
la toate librăriile

Călătorie în Suedia

de STELIAN POPESCU

— PREȚUL LEI 20 —

NOILE PREMII FILATELICE
ALE

UNIVERSULUI LITERAR

— Pe luna August 1924

CUPON No. 3.